

## RIKSDAGENS SVAR 167/2010 rd

### Regeringens proposition med förslag till lag om läkarundersökning av fartygspersonal

#### *Ärende*

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om läkarundersökning av fartygspersonal (RP 102/2010 rd).

#### *Beredning i utskott*

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (AjUB 8/2010 rd).

#### *Beslut*

Riksdagen har antagit följande lag:

## Lag

### om läkarundersökning av fartygspersonal

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

#### 1 §

##### *Syfte*

Syftet med denna lag är att främja säkerheten inom sjöfarten genom bestämmelser om läkarundersökning av fartygspersonal.

#### 2 §

##### *Tillämpningsområde*

Lagen ska tillämpas på fartygspersonal som arbetar ombord på finländska fartyg.

Lagen tillämpas inte på personer som arbetar på

1) de av försvarsmaktens och gränsbevakningsväsendets fartyg som i regel inte används i allmän trafik för transport av passagerare eller last,

2) fritidsbåtar eller nöjesfartyg,

3) hyresbåtar,

4) vägfärjor,

5) fartyg med en längd av högst 10 meter, vilka används inom industrianläggningars klart åtskilda uppdämningsbassänger,

6) fartyg med en längd av högst 10 meter, vilka inte används i allmän trafik för transport av passagerare, för reguljär transport av last eller för bogsering,

7) fartyg som används för sådan frivillig sjöräddning som inte är kommersiell verksamhet och där besättningen utbildats för efterspanings- och räddningsuppdrag inom sjöräddningstjänsten.

Lagen tillämpas inte heller på personer som

1) utför arbete på fartyget bara när det är i hamn,

2) utför inspektioner, service eller andra därmed jämförbara tillfälliga uppdrag på fartyget,

3) arbetar tillfälligt på ett fartyg som artister.

3 §

*Definitioner*

I denna lag avses med

1) *första undersökning* första läkarundersökning av fartygspersonal,

2) *förnyad undersökning* läkarundersökning av fartygspersonal som utförs efter den första undersökningen,

3) *sjömansläkare* läkare som avses i lagen om godkännande av läkare som sjömansläkare (47/2009),

4) *sjömanshälsovårdscentral* en hälsovårdscentral som tillhandahåller sådan företagshälsovård som avses i 14 a § 1 mom. 2 punkten i folkhälsolagen (66/1972),

5) *fartygspersonal* och *redare* detsamma som i lagen om fartygspersonal och säkerhetsorganisation för fartyg (1687/2009).

4 §

*Hälsokrav på fartygspersonal*

De som hör till fartygspersonalen ska uppfylla hälsokraven för uppgiften i fråga för att få arbeta ombord på ett fartyg. Genom att det krävs läkarintyg av dem som hör till fartygspersonalen säkerställs det att de är medicinskt lämpliga för arbete på fartyg.

Närmare bestämmelser om kraven på fartygspersonalens syn och hörsel och färgseende och om andra hälsokrav i olika arbetsuppgifter på fartyg får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Innan ministeriet utfärdar förordningen ska det höra delegationen för sjömansärenden.

5 §

*Redarens skyldigheter*

Redaren ska säkerställa att den som ska börja arbeta på fartyget har ett giltigt läkarintyg enligt 9 §, ett tillfälligt tillstånd enligt 10 § 3 mom. eller ett tillstånd till undantag enligt 13 § och att personen överlämnar nämnda dokument för förvaring på fartyget.

Om redaren arbetar på fartyget, ska han eller hon ha ett giltigt läkarintyg enligt 9 §, ett tillfälligt tillstånd enligt 10 § 3 mom. eller ett tillstånd till undantag enligt 13 §.

Redaren ska förvara de dokument som avses i 1 och 2 mom. på fartyget till dess att anställningen eller avtalet för den som hör till fartygspersonalen löper ut eller denne flyttar till ett annat fartyg.

Vid behandling av uppgifter om fartygspersonalens hälsotillstånd ska lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) iakttas.

6 §

*Läkarundersökningar i utrikesfart*

Den första undersökningen för utrikesfart ska utföras av en sjömansläkare på en sjömanshälsovårdscentral. Av synnerligen vägande skäl kan den första undersökningen också utföras någon annanstans av en sjömansläkare. Då ska den första undersökningen utföras på nytt på en sjömanshälsovårdscentral senast tre månader efter den första undersökning som utfördes någon annanstans.

Förnyad undersökning för utrikesfart ska utföras av en sjömansläkare. Av synnerligen vägande skäl kan en förnyad undersökning också utföras av någon annan legitimerad läkare. Då ska den förnyade undersökningen utföras på nytt inom tre månader i den första hamn där det finns en sjömansläkare.

7 §

*Läkarundersökningar i inrikesfart*

Den första undersökningen för inrikesfart ska utföras av en sjömansläkare. Av särskilda skäl kan den första undersökningen också utföras av någon annan legitimerad läkare. Då ska läkarundersökningen utföras på nytt av en sjömansläkare senast tre månader efter den första undersökningen.

Förnyad undersökning för inrikesfart ska utföras av en sjömansläkare. Av särskilda skäl kan

förnyad undersökning utföras av någon annan legitimerad läkare.

Närmare bestämmelser om läkarundersökningarna enligt 1 och 2 mom. och 6 § får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Innan ministeriet utfärdar förordningen ska det höra delegationen för sjömansärenden.

## 8 §

### *Skyldighet att delta i förnyad undersökning i undantagsfall*

Om någon som hör till fartygspersonalen har varit frånvarande från sitt arbete på fartyget en längre tid på grund av sjukdom eller en olycka ska han eller hon genomgå förnyad undersökning före sin återgång till arbetet.

## 9 §

### *Läkarintyg för fartygspersonal*

Läkarintyg ska utfärdas på finska eller svenska. Läkarintyg för utrikesfart ska på begäran av den som undersökts dessutom utfärdas på engelska.

Ett läkarintyg ska innehålla följande uppgifter om den undersökta personen:

- 1) namn och andra identifieringsuppgifter samt kontaktinformation,
- 2) fysisk och psykisk lämplighet för det planerade arbetet och att personen inte har en skada, en funktionsnedsättning eller en sjukdom som hindrar eller uppenbart försvårar hans eller hennes arbete,
- 3) om hans eller hennes syn, hörsel och färgseende uppfyller de krav som föreskrivs i social- och hälsovårdsministeriets förordning,
- 4) att han eller hon inte har någon sjukdom som kan antas bli värre i arbete på fartyg eller medföra fara för övriga ombordvarandes hälsa eller säkerheten inom sjöfarten.

Om läkarintyg utfärdas till någon som är under 18 år, ska där framgå att arbete eller fortsatt

arbete på fartyg inte är till skada för hans eller hennes hälsa eller utveckling.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer formuläret för läkarintyg för fartygspersonal efter att ha hört delegationen för sjömansärenden.

Bestämmelser om läkarens skyldighet att skicka en kopia av läkarintyget till Arbetshälsoinstitutet finns i 2 § i lagen om ett register över läkarundersökningar av sjömän (25/1999).

## 10 §

### *Giltighetstid för läkarintyg för fartygspersonal*

Ett läkarintyg om läkarundersökning av fartygspersonal gäller i två år från och med den dag det utfärdades. Ett läkarintyg som utfärdats för en person som är under 18 år gäller i ett år. Intyg om färgseende gäller i sex år.

Om giltighetstiden för ett läkarintyg för fartygspersonal går ut under resan ska läkarundersökning enligt 6 eller 7 § göras i första hamn som fartyget anlöper, dock senast tre månader efter det att intyget gått ut.

Av tvingande skäl kan Trafiksäkerhetsverket utfärda ett tillfälligt tillstånd att arbeta utan giltigt läkarintyg, om intyget gått ut nyligen. Tillståndet gäller fram till nästa hamn där undersökning enligt 6 eller 7 § kan utföras, men högst i tre månader.

## 11 §

### *Hälsodeklaration*

Om någon som hör till fartygspersonalen och har ett fortlöpande arbete på fartyget varit frånvarande från sitt arbete av någon annan orsak än sjukdom eller en olycka, ska han eller hon på begäran av redaren lämna denne en skriftlig försäkran (*hälsodeklaration*) om att det inte har skett förändringar i hans eller hennes hälsotillstånd efter den senaste läkarundersökningen.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer formuläret för hälsodeklaration efter att ha hört delegationen för sjömansärenden.

12 §

*Uppgifter som ska lämnas om hälsotillstånd*

Vid en läkarundersökning ska den som undersöks identifiera sig för läkaren och bekräfta bakgrundsuppgifterna om sitt hälsotillstånd (anamnes) med sin underskrift.

För att utföra de uppgifter som avses i denna lag har den undersökande läkaren, Arbetshälsainstitutet och Trafiksäkerhetsverket, med samtycke av den som undersöks, rätt att avgiftsfritt få behövliga uppgifter om hans eller hennes tidigare hälsotillstånd av läkare, sjukhus och inrättningar som tidigare har behandlat honom eller henne.

13 §

*Tillstånd till undantag*

På ansökan kan Trafiksäkerhetsverket

1) av synnerligen vägande skäl tillåta att någon anställs på ett fartyg trots att han eller hon vid den första undersökningen inte har ansetts vara lämplig för arbetet,

2) av särskilda skäl tillåta att någon fortsätter att arbeta på ett fartyg trots att han eller hon vid en förnyad undersökning inte har ansetts vara lämplig för arbete på fartyget.

Trafiksäkerhetsverket ska begära utlåtande av Arbetshälsainstitutet om sökandens hälsotillstånd innan verket avgör ett ärende som gäller tillstånd till undantag. Verket kan bevilja tillstånd till undantag för högst två år i sänder och vid behov förena tillståndet med begränsningar och villkor för giltighetstiden, trafikområdet eller arbetsuppgifterna. Ett tillstånd till undantag för färgseende kan dock beviljas för högst sex år i sänder.

Trafiksäkerhetsverkets beslut om tillstånd till undantag får överklagas genom besvär så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

14 §

*Föreläggande om ny läkarundersökning*

Trots att någon i den första undersökningen eller i en förnyad undersökning har ansetts vara lämplig för arbete på fartyg eller har fått tillstånd till undantag enligt 13 §, kan Trafiksäkerhetsverket ålägga honom eller henne att utan dröjsmål genomgå ny läkarundersökning, om det har kommit fram att han eller hon på grund av försämrad hälsa inte längre uppfyller de krav som föreskrivs i 9 § 2 mom. eller kraven för tillstånd till undantag som har beviljats med stöd av 13 §.

Trafiksäkerhetsverket ska genast underrätta personen i fråga och den verksamhetsutövare som personen är anställd hos om det föreläggande som avses i 1 mom. Från och med den tidpunkt då personen har fått del av föreläggandet har han eller hon inte rätt att fortsätta arbeta på fartyget förrän hans eller hennes hälsotillstånd har konstaterats vara sådant att det medger arbete på fartyg.

Trafiksäkerhetsverkets i 1 mom. avsedda föreläggande får inte överklagas genom besvär.

15 §

*Framläggning*

Denna lag och de författningar som utfärdats med stöd av den ska vara framlagda på fartyget eller, om det i inrikesfart inte är ändamålsenligt på grund av fartygets storlek, på någon annan lämplig plats som anvisas av redaren.

16 §

*Tillsyn*

Trafiksäkerhetsverket, hälso- och sjukvårdsmyndigheterna och arbetarskyddsmyndigheterna ska utöva tillsyn över efterlevnaden av denna lag.

17 §

*Förseelse mot bestämmelserna om läkarundersökning av fartygspersonal*

Den som uppsåtligen

1) bryter mot skyldigheten enligt 5 § att säkerställa att den som börjar arbeta på ett fartyg lämnar in ett läkarintyg enligt 9 §, ett tillfälligt tillstånd enligt 10 § 3 mom. eller ett tillstånd till undantag enligt 13 §,

2) bryter mot skyldigheten enligt 5 § 3 mom. att förvara ett läkarintyg enligt 9 §, ett tillfälligt tillstånd enligt 10 § 3 mom. eller ett tillstånd till undantag enligt 13 § under tiden för arbetet på fartyget, eller

3) lämnar en hälsodeklaration som inte är sanningsenlig eller i enlighet med 12 § 1 mom. bekräftar bakgrundsuppgifter om sitt hälsotillstånd (anamnes) som inte är sanningsenliga,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *förseelse*

*mot bestämmelserna om läkarundersökning av fartygspersonal* dömas till böter.

18 §

*Ikraftträdande och övergångsbestämmelser*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs förordningen om läkarundersökning av sjömän (476/1980). Social- och hälsovårdsministeriets beslut om den synförmåga och hörsel som fordras av sjöman (70/1985), som utfärdats med stöd av nämnda förordning, förblir i kraft.

Läkarintyg för sjömän, tillfälliga tillstånd och tillstånd till undantag som har beviljats med stöd av tidigare bestämmelser fortsätter att gälla tills deras giltighetstid går ut.

Om det i någon annan lag eller förordning hänvisas till den förordning om läkarundersökning av sjömän som gällde när denna lag trädde i kraft, ska denna lag tillämpas i stället för förordningen.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

---

Helsingfors den 10 november 2010

---